Nº 1.

NOORD-BRABANDER.

Donderdag, 2 April 1829.

1606 c 42.

Dicere verum
Quid vetat? HORATIUS.

Dit blad wordt driemaal 's weeks uitgegeven op dingsdag, donderdag en zaturdag, tegen den prijs van *f* 3-00 in de driemaanden, en franko in alle plaatsen van het koningrijk *f* 3-50. De inteekening geschiedt te *'s Hertogenbosch* bij de drukkers en uitgevers, de gebroeders LANGENHUYSEN, alsmede bij alle voorname boekhandelaren en postbesturen door het geheele koningrijk. Men kan voor niet minder, dan drie maanden inteekenen, bij vooruitbetaling, hetwelk, gelijk ook alle brieven, *franko* moet geschieden.
Bekendmakingen worden tegen 15 cents den regel geplaatst.

NEDERLANDEN.

'sHERTOGENBOSCH, 1 *april.*

Indien het eene waarheid is, dat de mensch in zijnen oorspronkelijken staat met rede en verstand is begaafd, welke het sieraad van zijn bestaan en het erfdeel van zijn vermogen uitmaken, dan zal niemand betwisten, dat diezelfde rede, die hem zoo uitmuntend den voorrang boven alle andere in het rijk der natuur geschapene wezens geeft, hem steeds tot gids en oorspronkelijke regel op het voetspoor zijner daden en handelingen moet verstrekken.

Niet bestemd om afgetrokken en eenzaam in den kring zijner natuurgenooten voort te leven, zoekt hij in de wetten der gezelligheid, welke hem eeuwig en onveranderlijk zijn ingeboren, het voorschrift zijner bedrijven.

Bij deze bespiegeling ontdekt hij weldra de bestemming en het doel van den mensch. Hij leert uit zijne eigenschappen zich zelven kennen en de verpligtingen jegens hen, die hem omringen.

Nuttig niet alleen voor zich, maar ook voor anderen, wordt hij door de banden des burgerlijken levens tot de zamenleving en het heil van zijn vaderland opgeleid. In de werkelijke wereld handelende, beijvert hij zich, om de belangen eener maatschappij, waarvan hij verantwoordelijk deelgenoot is, met kracht en nadruk te bevorderen.

Zijn zedelijk doel in het bijzonder is op het hart en gemoed zijner medemenschen te werken en in het algemeen de oorzaken, waardoor het geluk van zijn vaderland betracht en den bloei der natie, waartoe hij behoort, bevorderd wordt, na te sporen. Heeft hij dit toppunt bereikt, dan acht hij zich gelukkig eene zamenstemming van zielen te hebben gevormd, welke één en ondeelig naar een en hetzelfde doel streven; en om dit oogmerk te bereiken behoeft de mensch slechts eenen blik te werpen op die heilige natuurwetten, welke zelfs in het maatschappelijk leven *vrijheid* en *onafhankelijkheid* tot opschrift voeren.

Door deze wetten eerbiedigt hij zijn' *God,* zijn' *Koning,* zijn' *Evenmensch.* Hij huldigt voor de zamenleving die voorschriften, welke in verband zijner natuurlijke vorderingen, nuttig voor de maatschappij en heilig voor het behoud van zijn vaderland zijn.

Deze vindt hij in het staatsstelsel van Nederland. In de grondwet, waarop de staat is gesticht en welke aan den geringsten ingezetenen in ruime mate *vryheid* en *gelykheid* toedeelt.

Vryheid van godsdienst, *vryheid* van geweten, *vryheid* van drukpers, om zijne gedachten op eene zedelijke en regtzinnig *grondwettige* wijze aan den dag te leggen, zijn de zuilen, waarop het staatsgebouw van Nederland is gesticht.

Gelyke bescherming wordt aan alle godsdienstige gezindheden verleend.

Alle middelen tot uitbreiding van kennis en voortgang van verlichting biedt deze grondwet aan. Zij beschouwt den mensch, onverschillig welke godsdienstige begrippen hij belijdt in het maatschappelijk leven. Zij kent geen onderscheid, een elk geniet dezelfde burgerlijke en politieke voorregten en heeft *gelyke* aanspraak op het bekleeden van waardigheden, ambten en bedieningen; zij heeft geene strekking om den eenen boven den anderen te bevoorregten, maar *gelykheid* is hare grondslag en hare leus. Van de eene zijde legt zij den mensch zedelijke verpligtingen op, welke hij tot handhaving der onafhankelijkheid van den staat gehouden is getrouw na te komen; maar van den anderen kant waarborgt zij zijne regten, waarop hij als grondwettig ingezetenen van den staat, eene regtmatige aanspraak kan maken.

De handhaving dezer grondslagen, waarop alle geluk voor den ingezetenen en alle heil voor den staat rust, moet onbelemmerd en onverhinderd kunnen worden uitgeoefend. Wanneer deze regten worden aangerand, of de voorkeur aan deze of gene godsdienstige gezindheid wordt verleend, dan is elk burger geroepen, om zijne stem te verheffen, en zich tegen de wederregtelijke aanvallen krachtdadig, doch met bezadigdheid en overtuiging te verzetten. Ook dit hebben zoo vele kundige en beleidvolle staatslieden beseft, welke, geroepen, om de belangen der natie, die zij vertegenwoordigen, te handhaven en derzelver regten ongeschonden te bewaren, den vrijheidslievenden volksgeest, door hunne vertoogen hebben opengelegd; immers raadplegen wij de geschiedenis dezer zitting, hoe veel heils hebben niet eenen *de Brouckere,* welke het eerst de toon der volkstem heeft aangeheven, eenen *de Stassart, de Secus, Surlet de Chokier, Sassen van Ysselt, Corver-Hooft* en zoo vele andere waardige sprekers met hunne stem in den tempel der vrijheid onverschrokken te verheffen, voor de maatschappij niet gesticht? Hoe vele hunner hebben hunne namen niet vereeuwigd, met alleen de regten en vorderingen der natie, zoo als die bij de grondwet zijn daargesteld en verzekerd, in de gehoorzalen, waar het algemeen belang het onderwerp hunner raadplegingen was, te verdedigen? Hoe vele hebben door hunne krachtige en overtuigende bewijsredenen de behoefte van het nederlandsche volk niet opengelegd en hoedanig is de volksgeest niet aangenomen en tot aan den voet des troons reeds doorgedrongen?

Getuige hiervan de vaderlijke zorg van onzen geeerbiedigden Koning, welke, aan de stem des volks gehoor gevende, alle pogingen aanwendt, om de regten van zijne onderdanen in overeenstemming met de grondwet te verzekeren; immers, naauwelijks had de natie hare klaagtoon omtrent het onderwijs aangeheven, of het behaagde Zijne Majesteit eene kommissie uit verlichte mannen te benoemen, om nadere bepalingen ten aanzien van het middelbaar onderwijs daar te stellen; inderdaad, hoe lang ook heeft de vrije Nederlander niet moeten gebukt gaan onder de onderdrukking der rampzalige noodwetten van den jare 1815 en 1818, welke de vrijheid van denken en schrijven, die de grondwet als een *doelmatig middel, tot uitbreiding van kennis en voortgang van verlichting* erkent, uitwisschen en verijdelen.

Heeft de ingezetenen de noodlottigste gevolgen voor zijne eer, voor zijn persoon, voor zijne eigen-

dommen niet te duchten gehad? Ja laten wij zeggen velen zijn hiervan sedert korten tijd de slagtoffers geworden.

Dank aan den Koning, welke, niet ongevoelig voor de noodkreet van zijn volk, hetwelk slechts zijne vrijheid en niets anders wil, maatregelen heeft genomen, om deze met de tijdsomstandigheden en zeden der Nederlanders strijdige verordeningen ten eenemale af te schaffen, en door betere en meer heilzame bepalingen te doen vervangen.

Met ongeduld en verbeidend ziet de natie deze te gemoet en op haren Koning, uit wien alle goed voortspruit, berustende, heeft zij ook niets dan goed te wachten. Reeds is een nieuw ontwerp van wet, ter vervanging van het vroeger voorgedragene en ter intrekking der gezegde wetten aan de tweede kamer der staten-generaal ingezonden, om nader in overweging te worden genomen.

De stem des volks is gehoord en zal weldra verhoord worden.

Onder de middelen, welke zoo veel heils voor de beschaving, den voortgang en verlichting van het menschdom hebben te weeg gebragt, kan men in de eerste plaats de drukpers rangschikken. Deze moet vrij zijn; maar het belang der natie daarentegen vordert, dat een elk voor hetgeen hij schrijft, drukt, uitgeeft en verspreidt aan de maatschappij, voor zoo verre inbreuk op derzelver regten mogt zijn gemaakt, verantwoordelijk zij. Van den eenen kant — *vryheid;* van den anderen kant — *verantwoordelykheid.*

Maar deze verantwoordelijkheid kan alleen bestaan, dan, wanneer de regten, door verkeerde uitleggingen of door het invoeren van willekeurige staatsbegrippen, die geene andere bedoeling hebben als om de ondeelige vorderingen eener natie, zoo als die bij de grondwet zijn daargesteld, te verkorten of te verijdelen of strekken om door drogredenen de belangen van een volk *quasi* in verband met het openbare regt te brengen en alzoo te verbasteren; zulke schrijvers zijn niet alleen verantwoordelijk voor hunne daden, maar verdienen de strengste toepassing der strafwet. Doch anders is het gelegen met hem, die de drukpers als een doelmatig middel beschouwt, om de kennis en voortgang van verlichting te bevorderen en zijne gedachten vrijmoedig en onbewimpeld uit de volheid van zijn geweten mededeelt, om het geluk zijner natuurgenooten te betrachten en derzelver regten, wanneer die geheel of ten deele worden aangetast, niet met eene overdrevene drift van partijdigheid en vooroordeel, maar met bedaardheid en overtuiging openlijk te verdedigen.

Dit moet het doel van elken schrijver zijn om de waarheid van de dwaling te onderscheiden, en heeft hij dit oogmerk bereikt, dan heeft hij het nuttige met het aangename vereenigd en zich voor de maatschappij verdienstelijk gemaakt.

Mogten wij in ons voornemen, met dit dagblad uit te geven gelukkig slagen en aan deze vooruitgestelde beginselen beantwoorden, dan vleijen wij ons nut voor ons vaderland te zullen stichten en aan de verwachting onzer lezers te beantwoorden!

NB. Uit aanmerking van de belangrijkheid der stof, welke gedurende de zitting van de tweede kamer der staten-generaal van dezen jare is verhandeld en voor de nakomelingschap behoort bewaard te blijven, zullen wij van tijd tot tijd hierop terug komen en het voorgevallene zoo ten aanzien van het *geregtelyke, financiele,* als *administrative* mededeelen.

Wij laten mede hierop volgen het ontwerp van wet op de drukpers, hoezeer reeds door andere dagbladen bekend, doch, vermits wij van voornemen zijn, de aanmerkingen en vertoogen, welke op deze wet kunnen of zullen gemaakt of voorgedragen worden, bekend te maken, hebben wij het noodzakelijk geacht deze vooraf te moeten laten gaan.

In de zitting van de tweede kamer der staten-generaal, van den 21 maart, is bij koninklijke boodschap de volgende conceptwet ingekomen:

Wij WILLEM, *enz.*

Allen, die dezen zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging hebben genomen, dat het van belang is, om, bij afschaffing der wet van den 10 april (*Staatsblad*, n° 32), van Ons besluit van den 20 derzelver maand (*Journal Officiel*, n° 10), mitsgaders van de wet van den 6 maart 1818 (*Staatsblad*, n° 11), eenige gapingen aan te vullen, welke in het nog in werking zijnde wetboek van strafregt, ten aanzien van sommige misdrijven, bestaan en ter gelijker tijd twijfelingen te doen ophouden, welke nopens het regt verstand van sommige bepalingen van dat wetboek zijn gerezen; alles tot tijd en wijle daarin zal zijn voorzien bij het aanstaande nederlandsch wetboek van strafregt;

Zoo is het, dat Wij den raad van state gehoord, en met gemeen overleg der staten-generaal,

Hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Art. 1. Onverminderd de bepalingen van art. 60 van het wetboek van strafregt en in al de gevallen, bij dat wetboek niet uitdrukkelijk voorzien, zal als *medepligtige* van de misdaad of het misdrijf worden beschouwd, degeen, die, hetzij door aanspraken, in het openbaar ten aanhoore van eene verzameling van personen gehouden, hetzij door plakschriften, hetzij door gedrukte en verkochte of verspreide geschriften, de burgers zal hebben opgeruid, om eene misdaad of een misdrijf te begaan.

Dezelfde bepaling is toepasselijk ingeval dien ten gevolge slechts eene poging van misdaad of van misdrijf, overeenkomstig art. 2 en 3 van het wetboek op het strafregt, heeft plaats gehad.

Indien de opruijing geen gevolg hoegenaamd heeft gehad, zal dezelve worden gestraft met eene geldboete van *f* 50 tot *f* 100, en, ingeval van verzwarende omstandigheden, met eene gevangenis, welke den tijd van zes maanden niet zal kunnen te boven gaan.

Art. 2. Art. 222 en 224 van het wetboek op het strafregt zijn toepasselijk op beleedigingen bij gedrukte geschriften gedaan.

Art. 3. De bepalingen van art. 367 en volgende van het wetboek op het strafregt tot art. 375 ingesloten, zijn ook toepasselijk op de misdrijven van laster en hoon, aan openbare autoriteiten of aan ligchamen, uit meer dan een persoon bestaande, al is het ook, dat geen persoon uitdrukkelijk zij aangeduid.

Art. 4. De bepalingen van art. 2 en 3 dezer wet zullen het regt, om over de handelingen der openbare magten zijne gedachten te kunnen uiten, en die te beoordeelen, geenszins kunnen krenken.

Art. 5. De beklaagde ter zake van de misdrijven van beleediging, laster, hoon of van de opruijingen in het lid van art. 1 dezer wet vermeld, en door middel van de drukpers begaan, zal niet in regte kunnen worden betrokken door eene onmiddellijke dagvaarding om ter teregtzitting te verschijnen, zonder dat er eene voorloopige instructie en verwijzing hebben plaats gehad.

Indien de beklaagde binnen het koningrijk woonachtig is, zal de regter tegen hem blootelijk een bevel tot verschijning kunnen uitvaardigen; hetwelk, in geval van achterblijven, in een bevel van medebrenging zal worden veranderd.

De beklaagde zal nimmer kunnen worden in hechtenis gesteld, vóór dat hij tot straf is veroordeeld.

Art. 6. De wet van den 10 april 1815 (*Staatsblad*, n° 32), ons besluit van den 20 dier maand (*Journal Officiel*, n° 10) mitsgaders de wet van den 6 maart 1818 (*Staatsblad*, n° 11), worden ingetrokken.

Lasten en bevelen, enz.

— Dezer dagen is mede aan de leden van de tweede kamer het navolgend stuk rondgedeeld, waaromtrent wij nader de aanmerkingen zullen mededeelen:

« De voorzitter aan de kamer aangekondigd hebbende, dat de instelling der regtspleging door gezworenen eerlang aan derzelver beraadslagingen zoude onderworpen worden, acht zich verpligt, de punten, welke in eene geslotene vergadering zullen moeten

overwogen worden, ter kennis van de leden te brengen. Hij heeft het noodzakelijk geacht, dezelve tot een klein aantal te beperken, daar het aangenomen is, dat in eene geheime vergadering slechts de grondslagen van een aan te nemen stelsel, en beginselen behooren vastgesteld te worden. Indien uit de antwoorden op de voorgestelde vragen anderen mogten ontspruiten, ten welker opzigt men mogt begeeren, denzelfden weg te volgen, zal de kamer daarover geraadpleegd worden en beslissen. In dit geval meent de voorzitter, ten einde den vrij algemeenen te wensch te voldoen, de navolgende vragen te moeten voorstellen:

1.° Zal de regtspleging door gezworenen toegelaten worden in de kriminele regtsgedingen voor de provinciale hoven en voor de andere kriminele regtbanken?

NB. Deze vraag schijnt onderzocht te moeten worden in verband met art. 183 der grondwet.

Ingeval dezelve ontkennend beantwoord wordt:

2.° Zal de regtspleging door gezworenen toegelaten worden in kriminele regtsgedingen wegens de misdrijven, door middel van de drukpers gepleegd, of wegens staatkundige misdrijven?

Ingeval eene van deze vragen toestemmend beantwoord wordt:

3.° Zal de regtbank der gezworenen alleen over de veroordeeling der beschuldigden hare uitspraak doen, of zal de uitspraak ook vereischt worden, om hen in staat van beschuldiging te stellen?

— Men zegt, dat de voorzitter der tweede kamer van wege de regering last bekomen heeft om *vóór alle andere zaken*, het tienjarig budjet te doen onderzoeken; maar van de andere zijde schijnt het, dat de vertegenwoordigers der noordelijke provincien, verwonderd, dat de bezuinigingen, welke men herhaaldelijk heeft beloofd, op het budjet niet gevonden worden, zich bij de vertegenwoordigers van het zuiden zullen voegen, om hetzelve te verwerpen, hetwelk de hevigste tegenkanting van hunne zijde zal ontmoeten. Indien de regering niet vrijwillig op nieuw toegeeft, verwacht men, dat het budjet zal verworpen worden. Sommige leden onderscheiden zich met naauwkeurige en nuttige navorschingen te doen.

(*Belge*).

De *Gazette des Pays-Bas* zegt, dat er van wege de regering geen last aan den voorzitter der tweede kamer gegeven is, en spreekt alzoo deze tijding tegen.

— Aanstaande vrijdag den 3 dezer, zal de zaak van den heer *F. Bisschops*, aangeklaagd van het lager onderwijs in de gemeente Neerharen te hebben uitgeoefend, zonder voorafgaande toestemming, overeenkomstig de bestaande besluiten, te hebben bekomen, voor de correctionele regtbank te Maastricht worden gebragt. Vermits de grondwettigheid dezer besluiten zeer betwist wordt en het ministerie hieraan zelf begint te twijfelen, zijn wij nieuwsgierig te vernemen, of de beklaagde deze ongrondwettigheid zal voorstellen, in welk geval wij verslag van de debatten en het daarop volgend vonnis zullen geven. Het eene en het andere zijn belangrijk op dit tijdstip, waarop men de vraagpunten onderzoekt, welke het leven aan een grondwettige regering geven.

(*Dagblad van de prov. Limburg.*)

— Nadat mgr. *Capaccini*, welke de Bosschenaren het genoegen gehad hebben, in hun midden twee dagen te mogen zien verblijven, op zaturdag den 14 der afgeloopen maand wederom des avonds ten 8 uren naar Antwerpen vertrokken was, is dezelve den 23 des voormiddags ten 11 uren te Doornik aangekomen en aan het bisschoppelijk paleis afgestapt. — Z. exc. heeft aldaar, even zoo als hier ter stede, de hoofdkerk bezigtigd en bewonderd, waarna hij zich met den hoogeerwaardigen heer *Godefroid*, vikaris-generaal, naar het seminarium heeft begeven. Zijne exc. scheen zeer gevoelig geweest te zijn het getal der kweekelingen tot 20 gebragt te zien, terwijl er 150 priesters noodig zijn, om de openstaande plaatsen in dit bisdom aan te vullen.

Aan den diaken, welke hem heeft verwelkomd en aangesproken, heeft hij eenen fraaijen zilveren gedenkpenning ten geschenke gegeven, hebbende aan de eene zijde het hoofd van den overledenen Paus, en aan de keerzijde de Paus onvoorziens en bij nacht een ziekenhuis bezoekende, met het opschrift: *Infirmus eram et visitastis me. Ik was ziek en gy hebt my bezocht.*

De hoogeerw. heer *Godefroid* heeft eene kostbare snuifdoos uit handen van den heer *Capaccini* ten bewijze zijner tevredenheid ontvangen.

— Zijne excellentie de graaf *de Celles*, buitengewoon gezant en gevolmagtigde van Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden, bij den Heiligen Stoel, heeft op den 11 maart aan hunne eminentiën de kardinalen in conclave bijeen vergaderd, met eene gepaste aanspraak, den brief van rouwbeklag van Zijne Majesteit op de notificatie-brieven wegens het overlijden van Zijne Heiligheid Paus *Leo XII*, alsmede zijne geloofsbrieven overhandigd.

— Volgens berigten uit de zuidelijke dagbladen zoude de graaf *de Celles*, welke zich thans te Rome bevindt, tot minister van den R. K. eeredienst benoemd worden. Wij gelooven, dat deze geruchten ontstaan zijn uit de verzekering, welke een vreemd duitsch dagblad heeft gegeven, dat de onderhandelingen tusschen den H. Stoel en het koningrijk der Nederlanden zouden geëindigd zijn, terwijl alles op eenen vasten en geregelden voet, ingevolge het concordaat, gebragt was.

Wij hopen, dat deze tijdingen waar zijn, hoezeer wij hier aan twijfelen; echter, indien de heer *de Celles*, die alle vertrouwen bij den Koning heeft ingewonnen, en eene overeenkomst ten genoege van Hoogstdenzelven, welke de grondwettige regten en de belangen zijner onderdanen kent en weet op prijs te stellen, heeft getroffen, in het vaderland mogt terugkomen, dan wenschen wij hem met het vervullen dezer belangrijke taak te begroeten en geluk te wenschen.

Niemand vóór hem bewerkte, hetgeen hij heeft te weeg gebragt. — Dit pleit voor 's mans staatkunde, doorzigt en beleid.

De koning heeft hem gezonden en zijne werken zijn goedgekeurd. *Hy is veranderd van luchtstreek, maar niet van zeden*, en deze zullen dezelfde blijven. Als staatsman, verliest hij geene *geschiktheid* (hoezeer hij ten spijt van sommigen in Rome is) om zijn vaderland ten dienst te staan. Hij weet de vorderingen van den R. K. eeredienst *ten genoegen* van zijnen vorst zoo als gebleken is, in overeenstemming met de grondwet te brengen, en om die reden, is het te wenschen, dat hij een constitutioneel Koning, die de vrije en onbelemmerde uitoefening van alle godsdiensten verlangt en eerbiedigt, van raad zal blijven bedienen en nog lange jaren diezelfde hoedanigheden, welke hem kenmerken, ten nutte van vorst en vaderland zal aan den dag leggen.

— Het marmeren standbeeld van den overleden bisschop van Namen is afgewerkt, en zal eerstdaags naar de bestemde plaats gezonden worden. Hetzelve is voor een ieder in het werkhuis van den beeldhouwer den heer *P. Parmentier*, te zien. De houding van dezen godvruchtigen grijsaard is edel en de uitdrukking van zijn gelaat vol zalving

Op dit gedenkstuk leest men het volgende opschrift:

Æternæ memoriæ illustrissimi ac reverendissimi Domini Domini Caroli Francisci Josephi *Baronis* de Pisani de la Gaude, *Episcopi, qui per XXII annos ecclesiam Namurcensem pie, sapienter feliciterque rexit, et operibus bonis virtutibusque plenis in Domino obdormivit XXIII februarii MDCCCXXVI; ætatis LXXXII. R. I. P.* Dat is:

Ter eeuwiger gedachtenis van den doorluchtigsten en hoog Eerwaardigen Heer den Heer Karel Frans Joseph, *Baron* de Pisani de la Gaude, *Bisschop, die gedurende 22 jaren de Kerk van Namen godvruchtig, wys en gelukkig heeft bestuurd en vol goede werken en deugden, in den Heere ontslapen is, den 23 februarij 1826, in den ouderdom van 82 jaren. Dat hy in vrede ruste!*

— Te Brussel loopt het gerucht, dat de prins van Wurtemberg met de prinses Marianna in echt zal treden. Z. K. H., welke zich aldaar bevindt, is den 30 maart met Z. K. H. den prins van Oranje, vergezeld van den generaal *Constant*, naar Waterloo geweest; en men verzekert dat HH. KK. HH. de prins en de prinses *Fre-*

derik, zich tegen het begin der maand mei naar Berlijn zullen begeven, om het huwelijk tusschen prins *Willem* van Pruissen en eene prinses van Weimar bij te wonen.

— Eene afdeeling der tweede kamer heeft met eenparige stemmen, het voorstel ter vervanging van het geslagt door eene hoofdelijke belasting op het vee, verworpen.

VERZOEKSCHRIFTEN.

Vijf gemeenten uit Oost-Vlaanderen hebben verzoekschriften ingediend van den navolgenden korten, doch bondigen inhoud:

»Hoezeer zoo vele duizende onzer landgenooten aan Uwe Edelmogenden tallooze verzoekschriften hebben ingediend voor de geheele vrijheid van het onderwijs, zoo als dezelve ons bij de grondwet wordt gewaarborgd, heeft men niettegenstaande tegengeworpen, dat het getal verzoekers niet voldoende was, om den wensch der natie uit te drukken; door deze beweegredenen aangezet, komen wij, ingezetenen van......., onze nederige stemmen voegen bij die, welke zich vóór ons hebben doen hooren, Uwe Edelmogenden insgelijks smeekende, om al de middelen, welke in uw bereik zijn, aan te wenden, ten einde ons die vrijheid, waarop wij den hoogsten prijs stellen, te waarborgen; want zonder deze zullen wij nimmer eenige zekerheid hebben, om ons onderwijzers te kunnen verschaffen, welke onze kinderen volgens de stellingen van den roomsch-katholijken godsdienst onderrigten. En hen alzoo te onderwijzen is ons eerste pligt en wensch.

»Wij verzoeken mede de afschaffing van het gemaal.»

— Men heeft ons het volgende uit Vriesland ter plaatsing toegezonden, als zijnde zulks nog door geen der noordelijke dagbladen bekend gemaakt:

»Vriesland heeft ook voor de vrijheid van onderwijs en drukpers verzoekschriften ingediend en dus hare grieven en wenschen op eene wettige wijze aan de tweede kamer der staten-generaal kenbaar gemaakt. De hoofdstad Leeuwarden telde 122, Sneek 70, Harlingen 69 teekenaars, allen van de aanzienlijkste ingezetenen. Wanneer men nu in aanmerking neemt, hoe gering het aantal roomsch-katholijken in deze provincie is, die dan nog over eene menigte dorpen verspreid zijn, zoodat nergens eene gemeente van duizend communicanten gevonden wordt, dan zal de verwondering over het gering getal teekenaars dadelijk ophouden en de zucht voor de welvaart van Vaderland en Kerk des te meer uitschijnen.»

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ITALIE.

ROME, 14 *maart.*

Den 11den dezer des morgens is de kardinaal *de Croï* in deze stad aangekomen en den 12den namiddag de kardinalen *Firrao*, *de Latil* en *d'Isoard*, die na de kerk van den H. *Petrus* bezocht te hebben, in het conclave zijn gegaan, waarin zij met de gewone plegtigheden zijn ontvangen.

Het getal der kardinalen, die in het conclave vereenigd zijn, bedraagt thans 48.

Den 9den maart heeft de graaf *van Lutzow*, gezant van Oostenrijk, eenen brief van den keizer, houdende rouwbeklag over den dood van *Leo XII*, aan het heilig Kollegie aangeboden en bij die gelegenheid eene aanspraak in het latijn gedaan, die door den kardinaal *Castiglione* in het italiaansch is beantwoord.

L'Ami de la Religion et du Roi maakt bij deze gelegenheid de volgende opmerking:

Het conclave en hetgeen er in voorvalt, maakt sedert eenige dagen in zekere dagbladen het voorwerp uit van berigten, waarvan het een al belagchelijker is, dan het ander. — De een doet zich brieven uit Rome schrijven, vervuld met onwaarheden, ja zelfs tegenstrijdigheden, die, zoo door hunnen inhoud, als wijze op welke dezelve verhaald worden, den oorsprong verraden, waaraan men deze verschuldigd is en genoegzaam aanduiden, dat zij in Parijs *gefabriceerd* worden. De andere vertelt al de geheimen van het conclave, even alsof men dezelve aan hem heeft medegedeeld. Zij weten juist hoe veel stemmen een kardinaal gehad heeft, hoe veel een andere er hebben zal; zij maken deswege zelfs bela[illegible] *tationel* deelde [illegible] stemming van 13 maart, [illegible] *Gregorio* er 33 heeft gehad, de kardinaal [illegible] kardinaal *Pacca* 17; deze maken te zamen [illegible] en er waren maar 47 stemmers: hoe is het [illegible] te vereenigen? en dagelijks wordt iets dergelijks [illegible] gedeeld! — Men noemt de kardinalen, die in het conclave vereenigd zijn, conclavisten, terwijl dit de [illegible]ming is van geestelijken, die met de kardinalen in het conclave zijn; — men spreekt van betrekkingen, die niet bestaan, en men verteld zaken, die of onwetendheid, of kwaadgezindheid aanduiden.

FRANKRIJK.

PARIJS, 25 *maart.*

Men zegt, dat de heer *Barruel* eene belangrijke ontdekking voor de geregtelijke geneeskunde gedaan heeft. Men kondigt aan, dat hij door een zeer eenvoudig middel, het bloed van den man, de vrouw, het schaap, het paard, de koe en de rat zoude kunnen onderscheiden. Binnen korten tijd moet hieromtrent eene verhandeling het licht zien.

Van den 26. De heer *Demarne*, een der voornaamste landschilders, is te Batignolles overleden. Dit sterfgeval is voor de kunsten een groot verlies.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

Amsterdam, den 30 *maart* 1829.

Werk. sch.	57 1/4	à	57 3/4	Spanje . .	30	à	31 3/4
Rest. Uitges.	7/8	à	15/16	——— Parijs	7 1/4	à	3/4
Kans-Biljett.	20	à	20 1/2	——— Coup.		à	
Stellen....		à		Weenerbank	88 1/4	à	3/4
Am. Sijnd.	100	à	100 1/2	———	72 1/2	à	73
Losrenten	97 1/4	à	97 3/4	——— Certif.	50 1/2	à	51 1/4
Handelmaats.	89	à	1/2	Metalique .	94	à	94 3/4
Fr. Renten		à		——— .		à	
— ———	79	à	1/2	Bank-actien		à	
Cert. te Parijs	73	à	1/2	Aand. *R.* *f* 100	193	à	195
Rusl. *Hope*	100 1/4	à	1/2	Dito *f* 250 .	377	à	379
—— Insch.	56 3/4	à	57	Ital. Mont. .		à	
—— Certif.	57	à	57 1/2	Napels Cert.		à	
—— Hamb.	85 3/4	à	86 1/4	Dito in Napels	78	à	3/4
—— Londen	87 3/4	à	88 1/4	Dito in Lond.	82 1/2	à	83 1/4
Pr. Lond. 1.		à		Eng. Gecons.	87 3/8	à	1/4
— ——— 2.		à		N. Rus. L. A.	99	à	1/2
Den. Lon.	3.62	à	3/4	——— B.	98 3/4	à	99 1/4

BEKENDMAKINGEN.

*** De Kerkmeesters der Roomsch-Katholijke Gemeente van *Helmond*, Provincie Noord-Braband, maken bekend, dat aldaar te koop is het GROOT ALTAAR, geschikt voor eene middelmatige Kerk; hebbende *zes Kolommen*, *Schildery*, *Beelden*, *Tabernakel*, *Tombe*, enz. Alles zoo goed als nieuw.

Adres bij de Kerkmeesters aldaar.

*** Bij PETIT en FRITSEN, *Klokgieters* te *Aarle-Rixtel*, bij *Helmond*, zijn te bekomen allerlei soorten van KLOKKEN, van de beste klank en spetie gegoten; vergieten gebersten en herstellen defecten in carrillons. Alles op een of meerder jaren proef en civielen prijs.

*** Er wordt gevraagd eene DIENSTMEID van den Roomsch-Katholijken Godsdienst, omtrent de 30 jaren oud, van een zedelijk gedrag, goed kunnende werken en met de wasch omgaan, bij eenen Roomsch-Katholijken Pastoor in eene gezonde landstreek van de Provincie *Zeeland*; liefst inboorlinge van *'s Hertogenbosch* of *Meijery*, kunnende zij rekenen op een jaarlijksch inkomen van ten minste *f* 125-00.

Adres in persoon of met *gefrankeerde brieven*, aan de drukkers en uitgevers van dit blad.

*** Op een Praktizijns-kantoor te *'s Hertogenbosch* wordt verlangd, een JONGELING van bekwame jaren, goeden aanleg, bevattelijkheid en oordeel, de Nederduitsche Taal en Cijferkunst verstaande en schrijvende eene vlugge, vloeijende en leesbare hand.

Adres bij de drukkers dezes.

Te 's BOSCH, bij de GEBROEDERS LANGENHUYSEN, drukkers en uitgevers, *Apostelstraat*, *H.* n° 20.